

Informacja: Dokumenty poświadczające, że przedsięwzięcie nie wyrządza poważnych szkód dla celów środowiskowych

Grant termomodernizacyjny

Zgodnie z przepisem art. 5b ust. 2 pkt 1 *ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków* inwestor, który ubiega się o grant termomodernizacyjny musi posiadać dokumenty poświadczające, że objęte wnioskiem przedsięwzięcie nie wyrządza poważnych szkód dla celów środowiskowych. Wymóg ten wynika z reguły DNSH (*Do No Significant Harm*, nie czyni poważnej szkody), która związana jest z wymaganiami zrównoważonego finansowania dla funduszy unijnych.

Aby zachować zgodność z regułą DNSH dla inwestycji realizowanej ze wsparciem grantu termomodernizacyjnego, właściciel lub zarządca budynku jest zobowiązany posiadać szereg dokumentów świadczących o tym, że inwestycja ma istotny wkład w osiąganie celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu oraz nie czyni poważnej szkody pozostałym celom środowiskowym¹. Szczegółowy opis dotyczący poszczególnych wymagań i potrzebnych dokumentów znaleźć można w *Poradniku dla inwestorów realizujących inwestycje mieszkaniowe finansowane z udziałem środków KPO. Potwierdzanie zgodności z regułą DNSH*².

Za działania mające istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu można uznać działania, które stanowią jeden z poniższych indywidualnych środków (dodatkowym warunkiem jest aby środki te były zgodne z innymi wymaganiami związanymi z charakterystyką energetyczną budynków wynikającymi z przepisów w zakresie izolacyjności cieplnej i oszczędności energii³ oraz przepisów z zakresu etykietowania energetycznego):

- dodanie izolacji do istniejących elementów przegród zewnętrznych, takich jak ściany zewnętrzne (w tym ściany zielone), dachy (w tym dachy zielone), strychy, piwnice i partery (w tym środki w celu zapewnienia szczelności powietrznej, środki w celu ograniczenia efektów mostków cieplnych i rusztowania), oraz produkty służące do nakładania izolacji na przegrody zewnętrzne (w tym mocowania mechaniczne i spoiwo);
- wymiana istniejących okien na nowe okna energooszczędne;
- wymiana istniejących drzwi zewnętrznych na nowe energooszczędne drzwi zewnętrzne;
- instalacja i wymiana energooszczędnych źródeł światła;
- montaż, wymiana, konserwacja i naprawa systemów ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji (HVAC) i systemu ogrzewania wody, w tym sprzętu związanego z usługami ciepłowniczymi, na wysoce efektywne technologie;

¹ Pozostałymi celami środowiskowymi są: adaptacja do zmian klimatu, zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola, ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

² https://www.bgk.pl/files/public/Pliki/Fundusze_i_programy/Programy/Program_TERMO/Poradnik_DNSH_dla_inwestorow_styczen_2023.pdf

³ Rozdział X i załącznik nr 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225)

- instalacja kuchenek i armatury sanitarnej o niskim zużyciu wody i energii, które są zgodne ze specyfikacją techniczną określoną w dodatku E do załącznika nr 1 rozporządzenia 2021/2139, a – w przypadku rozwiązań prysznicowych – baterie prysznicowe, wyloty natrysków i krany charakteryzują się maksymalnym przepływem wody nie większym niż 6 l/min potwierdzony etykietą funkcjonującą na rynku Unii.

Na kolejnych etapach procesu inwestycyjnego inwestor musi opracować (lub zlecić opracowanie) i gromadzić następujące dokumenty:

- 1) **Audyt energetyczny** przygotowany zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków⁴.
- 2) **Analiza ryzyk wynikających ze zmian klimatu** – analiza powinna zawierać:
 - a) Sprawdzenie jakie ryzyka klimatyczne mogą wystąpić w miejscu, w którym zlokalizowana jest inwestycja w okresie, w jakim budynek będzie użytkowany. Można to sprawdzić posługując się danymi dostępnymi w różnych miejscach:
 - (dane globalne) <https://interactive-atlas.ipcc.ch/>
 - (dane europejskie) <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/knowledge/tools/urban-adaptation>
 - (dane krajowe) <https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/>
 - (dane lokalne) Strategia adaptacji do zmian klimatu – dokument opracowany dla danego miasta/gminy/powiatu/województwa.
 - b) Przeanalizowanie jak różne zagrożenia klimatyczne mogą wpłynąć na realizowaną inwestycję. W przypadku termomodernizowanego budynku należy sprawdzić w jaki sposób w przewidywanym czasie jego użytkowania jest on przygotowany na zjawiska takie jak:
 - wysokie temperatury w miesiącach letnich,
 - zwiększona liczba dni upalnych w roku,
 - silne wiatry,
 - zaleganie pokrywy śnieżnej,
 - powódzie (np. rzeczne, opadowe).
 - c) *Plan adaptacji*, a więc wyszczególnienie rozwiązań, jakie zostały zastosowane w budynku, albo które będą realizowane w przyszłości, aby minimalizować ryzyko mogących się pojawić niekorzystnych oddziaływań klimatycznych.

Nie ma wymagań dotyczących osoby/podmiotu sporządzającego *Analizę*. Może ją wykonać sam inwestor, wykonawca/projektant instalacji lub inny podmiot. Przykładowa analiza sporządzona dla inwestycji polegającej na montażu instalacji fotowoltaicznej jest dostępna na stronie BGK: <https://www.bgk.pl/krajowy-plan-odbudowy/grant-oze/#c26363>.

- 3) **Deklaracje właściwości użytkowych** lub krajowe deklaracje właściwości użytkowych lub inne dokumenty potwierdzające posiadanie wymaganych właściwości przez wyroby budowlane. Deklaracje są wydawane w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1213).

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz.U. Nr 43, poz. 346, z późn. zm.)

Może się zdarzyć, że deklaracje nie będą zawierały informacji o właściwościach wymaganych w ramach reguły DNSH – w takich przypadkach mogą być gromadzone inne dokumenty towarzyszące wyrobowi: karta charakterystyki, instrukcja, opis producenta itp.

- 4) **Dokumentacja wykazująca zgodność z procedurami związanymi z pracami przy wyrobach zawierających azbest** - inwestor zobligowany jest do posiadania dokumentu zawierającego ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, a wynik tej oceny jest uwzględniany w informacji o wyrobach zawierających azbest (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649, z późn. zm.). Wszystkie czynności związane z usuwaniem otulin zawierających lub mogących zawierać azbest, łamaniem lub mechanicznym przewiercaniem, przykręcaniem lub usuwaniem izolacyjnych płyt, paneli i innych materiałów zawierających azbest muszą być wykonywane przez odpowiednio przeszkolony personel, z uwzględnieniem kontroli stanu ich zdrowia przed realizacją takich prac oraz w trakcie i po ich realizacji, zgodnie z prawem krajowym. Wymagania dotyczące przeszkolenia i kwalifikacji pracowników wykonujących prace termomodernizacyjne określone są w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r. nr 216 poz. 1824) oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (Dz.U. z 2020 r. poz. 2415). Po wykonaniu prac termomodernizacyjnych, zaleca się kontrolę bezpieczeństwa użytkowania budynków, polegającą na badaniach stężenia włókien azbestu w powietrzu wewnętrznym.
- 5) **Świadectwo charakterystyki energetycznej** – wskazujące jakie jest zapotrzebowanie budynku na energię po przeprowadzeniu inwestycji. Świadectwo jest opracowywane w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 497). Świadectwo takie sporządza osoba wpisana do rejestru osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków (<https://rejestrcheb.mrit.gov.pl/rejestr-uprawnionych>).

Inwestor jest zobowiązany przechowywać zgromadzoną dokumentację świadczącą o spełnieniu wymagań z zakresu nieczynienia poważnej szkody wobec celów środowiskowych przez okres co najmniej 5 lat, jako część dokumentacji związanej z inwestycją, i okazanie jej w przypadku prowadzonej kontroli.